

Handläggare
Denisa Fazlji
Telefon: 0850824836**Till**
Skärholmens stadsdelsförvaltning

Remiss av slutbetänkandet Barns och ungas rätt vid tvångsvård. Förslag till ny LVU (SOU 2015:71)

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden beslutar att lämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Kerstin Sandström
StadsdelsdirektörLena Thorson
Avdelningschef

Sammanfattning

Betänkandet ”Barn och ungas rätt vid tvångsvård” fokus är att stärka barnrättsperspektivet inom tvångsvården.

Förvaltningen stödjer de förslag som betänkandet lägger fram och instämmer i att barnrättsperspektivet behöver stärkas vilket strukturerat tvärprofessionellt samarbete, kunskapsutveckling, samarbete med föräldrar och ett tätare samarbete med nyckelaktörer möjliggör.

Förvaltningen vill dock lyfta fram att insatserna enligt 22 § LVU är problematiska att tillämpa och bör slopas eftersom de inte uppfyller den tilltänkta funktionen.

Förvaltningen bedömer inte heller att ett framgångsrikt samarbete med föräldrarna kan uppnås om barn under 15 år beviljas insatsen kontaktperson utan vårdnadshavarens samtycke och barn över 16 år en placering som vårdnadshavaren inte samtycker till.

Bakgrund

Under år 2012 tillsatte regeringen en särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) samt analysera behovet av förändringar och förtydliganden av regelverket. Uppdraget omfattade även vissa frågor som berör socialtjänstlagen (2011:453). Överdirektören Håkan Ceder förordnades som särskilt utredare. Utredningens huvuduppgift har varit att stärka barnrättsperspektivet inom tvångsvården.

Skärholmens stadsdelsnämnd är en av de 142 remissinsatser som ska yttra sig över slutbetänkandet ”Barns och ungas rätt vid tvångsvård. Förslag till ny LVU” (SOU 2015:71). Remisstiden sträcker sig till och med den 2 oktober.

Ärendet

Utredningen föreslår en ny lag om tvångsvård för barn och unga, i betänkandet kallad den nya LVU, ska antas. Den nya LVU har barnet som rättighetsbärare samt stärker barnrättsperspektivet. Bestämda krav ställs på dem som tillämpar lagen samt ger insatser med stöd av den. Tvångsvården, enligt LVU ska vara legitim, bygga på respekt och ges utifrån en helhetssyn. Beviljade insatser ska även utföras med hög rättssäkerhet och kvalitet. Betänkandet lyfter fram olika förslag som syftar till förbättringar och högre kvalitet inom tvångsvården. Följande är några av dessa förslag:

- Ett inledande kapitel som anger syftet med lagen samt barnets grundläggande rättigheter under vårdens genomförande. Rätten till information och delaktighet tydliggörs.
- Möjlighet för socialnämnden att besluta om öppna insatser utan samtycke.
- Nuvarande förutsättningar för vård enligt LVU ska behållas oförändrade. Rekvisiten bör dock ändras.
- Stärkt rättssäkerhet och tydliggörande av socialnämndens befogenheter vid beslut om omedelbart omhändertagande.
- Större fokus på familjens nätverk vid utredning och planering av vården.
- Barns och ungas möjlighet till offentligt biträde där det offentliga biträdets uppdrag är att tillvarata barnets eller den unges rätt.
- Barn som har fyllt 16 år och antingen begär eller samtycker till en placering ska kunna få det utan vårdnadshavarens samtycke.

- Vårdnadshavare till barn som omhändertas enligt LVU ska av nämnden aktivt erbjudas stöd i syfte att göra dem delaktiga i vården och utveckla deras föräldraskap.
- Införande av ny bestämmelse som tydliggör att barnets bästa ska vara avgörande vid prövning om vård enligt 2 § LVU ska upphöra.
- Ett förtydligande av socialnämndens ansvar och befogenheter.
- Överenskommelse om ett samarbete mellan kommun och landsting när det gäller vård utanför det egna hemmet av barn och unga.
- Fortsatt och ökad kunskapsutveckling för att förbättra vården och tillförsäkra barn och unga skydd.
- Ett tydliggörande och precisering av skyddsåtgärder med avstamp från proportionalitetsprincipen.
- Förtydligande av samhällets åtagande för placerade barn och unga.

De föreslagna förbättringarna bedöms dels leda till bättre framtidsutsikter för barn och unga inom tvångsvården och dels inverka positivt på samhällsekonomin och minska kostnader för kommunerna. Betänkandet föreslår att den nya LVU ska träda i kraft den 1 juli 2017.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för socialtjänsten.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen stödjer de förslag som betänkandet lägger fram och instämmer i att barnrättsperspektivet behöver stärkas samt att ett viktigt led i detta arbete sker genom strukturerat tvärprofessionellt samarbete, kunskapsutveckling, samarbete med föräldrar och ett tätare samarbete med nyckelaktörer. Det är även av stor vikt att modernisera språket för att barn och unga ska kunna förstå sina rättigheter och samhällets skyldigheter.

Vissa förslag som betänkandet lägger fram har direkt påverkan på socialtjänstens arbete och förvaltningen vill särskilt lyfta fram tre av dem för att bidra till en nyanserad diskussion.

Betänkandet konstaterar exempelvis att mellantvång, det säga förebyggande insatser enligt 22 § LVU används i mycket liten utsträckning vilket förvaltningen instämmer i eftersom

bestämmelsen är problematisk. När barn och unga som har ett behov av stöd och behandling inte ger sitt samtycke till de erbjudna insatserna så har socialtjänsten inga andra lagliga befogenheter att använda sig utav vilket gör att syftet med bestämmelsen urholkas. Förvaltningen föreslår, till skillnad från betänkandet att bestämmelsen slopas.

Förvaltningen ställer sig vidare undrande till huruvida det är lämpligt för barn som är under 15 år att bli beviljade kontaktperson utan vårdnadshavarens samtycke eftersom det vid sådana situationer är lätt att barnet hamnar (försätts) i en lojalitetskonflikt vilket är direkt kontraproduktivt och motarbetar tanken med föräldrarnas delaktighet.

Betänkandet föreslår avslutningsvis att barn över 16 år ska ha rätt att bli beviljade en placering utan vårdnadshavarens samtycke. Förvaltningen anser att det är ett stort och betydande beslut som visserligen gäller frivilliga insatser enligt SoL men som inget barn och/eller ungdom bör kunna fatta helt självständigt vid en så pass ung ålder.

Bilagor

1. Remiss av slutbetänkandet "Barns och ungas rätt vid tvångsvård. Förslag till ny LVU (SOU 2015:71)